

Általános Munkavédelmi Ismeretek

Pécsi Tudományegyetem ETK

A munkavédelmi szabályozás tárgya

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés **személyi, tárgyi, szervezési**, eljárási, hatósági, intézményi stb. Feltételeinek, kérdéskörének általános, részletes, illetve helyi (munkahelyi) rendezése.
- A szervezett munkavégzésre vonatkozó **munkabiztonsági és munkaegészségügyi** követelmények, előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása.

Munkavédelem területei

Munkabiztonság

Célja: a munkabalesetek megelőzése.

Tárgya: a veszély kezelése.

Munkaegészségügy

két területe:

- foglalkozás-egészségügy
- munkahigiéne

Célja: a foglalkozás-egészségügyi megbetegedések megelőzése.

Tárgya: az ártalom meghatározása, csökkentése, megszüntetése.

Munkavédelemre vonatkozó szabályok

- Munkavédelmi törvény
- Végrehajtási rendeletek
- Külön jogszabályok
- Veszélyes tevékenységekre vonatkozó szabályzatok
- Nemzeti szabványok
- Munkáltató rendelkezése

MEGTARTÁSUK KÖTELEZŐ!

A munkavédelemre vonatkozó szabályok megszegésének következményei

- A munkáltató felelőssége általános, elsődleges és objektív.
- A munkáltató felelőssége 3 irányban érvényesül: munkavállaló, hatóság, külső személyek
- Vétkességi alapú felelősség a mulasztó munkavállaló esetében (gondatlanság, szándékosság)
- Szabálysértési bírság
- Munkavédelmi bírság
- Végrehajtási jellegű eljárási bírságolás

A munkavédelmi hatóság és feladatai

Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség és területi (regionális) felügyelőségei

OMMF

- A munkavédelmi szabályok megtartásának elősegítése, ellenőrzése
- Intézkedések meghozatala, szankció alkalmazása, bírság kiszabása
- Bírságok pályázati felhasználásában részvétel
- Ingyenes információs rendszer működtetése (80/204292)
- Díjköteles tájékoztatás közbeszerzéseknél
- Tájékoztatás, tanácsadás
- Engedélyezés, szakhatósági tevékenység
- Jelentések készítése

A munkavédelmi felügyelet jogosítványai

- Általános ellenőrzési jogkör a munkahelyeken
- Munkavégzéstől való eltiltás
- Tevékenység felfüggesztése súlyos veszélyeztetés esetén

Súlyos veszélyeztetésnek minősül különösen:

- Munkavédelmi üzembehelyezés hiánya
- Időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztása
- Soron kívüli ellenőrzés elmulasztása
- Kockázatértékelés elmulasztása I. Veszélyességi kategória esetén
- Biztonsági berendezés, egyéni védőeszköz hiánya, működésképtelenség
- Orvosi vizsgálat hiánya veszélyes munkahelyen
- Munkavégzés összehangolási kötezettségének elmulasztása

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés menete

- A felügyelő megjelenése a munkavégzés helyszínén
- Ténymegállapító jegyzőkönyv
- Azonnali intézkedésének esetei
- Határozathozatal
- Figyelemfelhívás
- Jogorvoslati lehetőség
- Általános panaszjog

Szervezett munkavégzés

- Munkaviszony
- Tanulói jogviszony, hallgatói jogviszony
- Önkéntes jogviszony
- Társadalmi munka
- Összehangolt munkavégzés

Munkavédelmi törvény

A Munkavédelmi törvény (1993. évi XCIII. számú) szabályozza:

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételeit.
- A munkáltató és a munkavállalók jogait és kötelezettségeit az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés során.
- A munkavégzés tárgyi feltételeit.
- A munkafolyamatra, a technológiára és az anyagra vonatkozó követelményeket.
- A baleset bejelentés és kivizsgálás módját.

A munkáltató kötelességei

- A veszélyek elkerülése
- A nem elkerülhető veszélyek értékelése
- A veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése
- Emberi tényezők figyelembe vétele
- A műszaki fejlődés figyelembe vétele
- A veszélyes tényező kiváltása
- Megelőzési stratégia
- Kollektív műszaki védelem elsőbbsége

A munkáltató kötelességei

- Munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenység ellátása
- Tájékoztatás, utasítás megadása
- Rendszeres ellenőrzés
- Megfelelő munkaeszközök
- Kivizsgálás
- Veszélyhelyzet elhárítása
- Munkabaleset, foglalkozási megbetegedés esetén eljárni
- védőeszközök

Szaktevékenységek

- **MUNKABIZTONSÁGI ÉS MUNKAEGÉSZSÉGÜGYI SZAKTEVÉKENYSÉGEK:**
- munkavédelmi üzembe helyezés során a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzése
- a munkahelyi kockázat értékelés elvégzése
- egyéni védőeszköz juttatás belső rendjének szabályozása
- **MUNKABIZTONSÁGI, ILLETVE MUNKAEGÉSZSÉGÜGYI SZAKTEVÉKENYSÉG:**
- soron kívüli ellenőrzés
- megelőzési stratégia kialakítása
- **KIZÁRÓLAG MUNKABIZTONSÁGI SZAKTEVÉKENYSÉGEK:**
- időszakos biztonsági felülvizsgálat
- súlyos munkabaleset kivizsgálása
- munkabaleset kivizsgálása kettőnél több személy egyszerre, azonos helyen történő sérülése, egészségkárosodása esetén
- biztonsági és egészségvédelmi koordinátor feladatainak ellátása az építési folyamatokban
- nem veszélyes munkaeszközök esetén az ismételt használatba vételt megelőző vizsgálat elvégzése
- robbanásvédelmi vizsgálat (tűzvédelmi képesítéssel kombinálva)

PTE Munkavédelmi Szabályzata

A **munkavédelmi szabályzat** munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül, felelősséget megállapító norma, amely rögzíti:

- a munkavállalók és vezetők között a munkavédelmi feladat- és hatásköröket;
- az ügyrendi, eljárási szabályokat és felelősségeket;
- az egyéni védőeszköz juttatást;
- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit;
- speciális biztonsági, egészségvédelmi feladatokat.

Elérhetősége: www.pte.hu → Adminisztráció → Szabályzatok, utasítások → Szervezeti és Működési Szabályzat 49. számú melléklete

A biztonságos munkavégzés személyi feltételei

A munkavállaló munkára akkor alkalmazható, ha:

- az élettani adottságai megfelelőek;
- egészségét, testi épségét károsan nem befolyásolja;
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti;
- előzetes és időszakos orvosi vizsgálat alapján megfelelő;
- biztonságos munkavégzéshez szükséges ismereteket bizonyíthatóan elsajátította;
- a munkavégzéshez rendelkezik a megfelelő szakmai ismeretekkel, képesítésekkel.

A munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható!

Érvényes orvosi alkalmassági vizsgálat nélkül a munkavállaló nem foglalkoztatható!

A biztonságos munkavégzés személyi feltételei

- Megfelelő szakképzettség, megfelelő létszám
- Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad
- A munka irányítása két vagy több munkavállaló esetén

A munkavégzés tárgyi feltételei

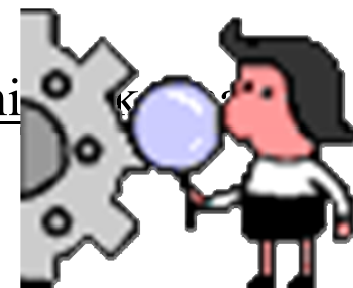
- Veszélyes munkaeszköz, technológia esetében időszakos biztonsági felülvizsgálat.
- Soron kívüli ellenőrzés rendkívüli körülmények, baleset esetén.
- Biztosítani kell: ivóvíz, öltözködési, tisztálkodási, étkezési, pihenési, melegedési lehetőséget.
- Rend, tisztaság, hulladék elszállítás
- Jelző-és riasztóberendezések.
- Biztonsági és egészségvédelmi jelzések biztosítása.
- Megfelelő mozgástér.
- Be- és leesés megakadályozása.
- Tárolás, raktározás biztonsága.
- Energia-, cső- és közműhálózat biztonságossága
- Villamos szerelvények biztonságossága

A munkavégzés tárgyi feltételei

- Megvilágítás megfelelősége
- Zajhatások, rezgések káros hatásának kiküszöbölése
- Por és vegyi anyagok káros hatásának megakadályozása
- Megfelelő mennyiségű levegő és megfelelő klíma biztosítása
- Védőital juttatása hidegben, melegben végzett munka esetén
- Szabadtéren időjárás elleni védelem
- Megfelelő szerkezetű, szilárdságú épület, építmény
- Nyílászárók biztonságos működtetése
- Átlátszó felületek megjelölése (kapu, ajtó)
- Közlekedési utak, padlózat megfelelősége (méret, csúszásmentesség)
- Gyalogos és járműforgalom elkülönítése
- Kijáratok, vészkijáratok biztonságossága
- Dohányzási tilalmak
- Üzemeltetési dokumentáció értett nyelven

A munkavállalók alapvető kötelezettségei

- Munkaképes állapotban (józanul, kipihenten és egészségesen) megjelenni.
- A munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartása
- A munkavédelmi oktatásnak megfelelően végzett munka.
- Együttműködés a munkatársakkal.
- Saját vagy más személy egészségét és testi épségét nem veszélyeztető módon végzett munka.
- A munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni.
- Egyéni védőeszközt az előírásoknak megfelelően használni egyéni védőeszköz esetén kezdeményezni annak cseréjét.

A munkavállalók alapvető kötelezettségei

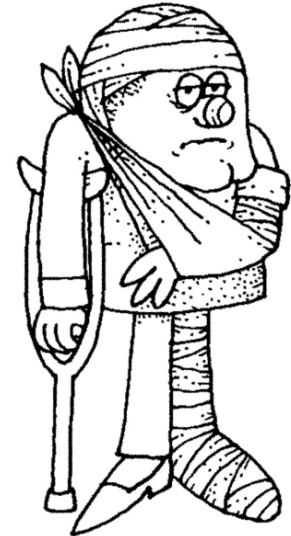
- Az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni.
- A munkaterületen a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani.
- A munkavégzéshez szükséges ismereteket elsajátítani.
- Rendellenességet, veszélyhelyzetet, balesetet, rosszullétet haladéktalanul jelenteni.
- A részére előírt orvosi vizsgálaton részt venni.

A munkavállalók alapvető jogai

- Jogosult a munkát megtagadni, ha azzal saját életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
- Ha a munkavégzés során egy másik munkavállaló életét vagy testi épségét veszélyezteti, akkor a munka megtagadása nem joga, hanem kötelessége!
- Jogosult megkövetelni a munkavédelmi szempontból szükséges ismeretek, felszerelések, munka- és védőeszközök biztosítását.
- Nem érheti hátrány a munkavédelmi követelmények megvalósítása érdekében történő fellépéséért.

Mi a munkabaleset?

Munkabaleset:

- az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, és
- a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy
- azzal összefüggésben (közlekedés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás igénybevétele stb.) éri,
- annak helyétől és időpontjától, valamint
- a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

Mi a munkabaleset?

Munkabalesetnek minősül továbbá:

- a kiküldetés során elszenvedett baleset, ha a bekövetkezése a munkaviszonyból eredő kötelezettség teljesítése közben történt;
- a sérült lakásáról (szállásáról) a munkahelyére illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben történő sérüléskor, de kizárólag csak akkor, ha a munkáltató saját vagy bérelt járművével történik.

Munkabalesetek bejelentése

- Akit baleset ért, vagy balesetet észlelt, köteles haladéktalanul bejelenteni a munkahelyi vezetőjének.
- A bejelentés olyan esetre is vonatkozik, amikor a sérült tovább dolgozik, tehát munkaidő kiesés nincs.
- A közvetlen munkahelyi vezető minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetet köteles kivizsgálni és a sérült, tanúk meghallgatását a Munkabaleseti Nyilvántartásban rögzíteni.
- A keresőképtelenséggel járó munkabaleseteket a sérült közvetlen felettese a szervezeti egység vezetőjének és a PTE Munkavédelmi szervezetének haladéktalanul jelenteni köteles.

Munkabalesetek kivizsgálása

Munkahelyi vezető feladatai:

- A munkahelyi vezető gondoskodik az elsősegélynyújtásról, a személy mentéséről, a további károsodások megakadályozásáról.
- A helyszínt a kivizsgálás befejezéséig nem szabad megváltoztatni.
- Minden tudomására jutott munkabalesetet a munkabaleseti naplóban rögzítenie kell, az alábbiak szerint:
 - a sérült és a tanúk személyes adatait,
 - a sérülés időpontját és helyszínét,
 - a sérülés pontos jellegét,
 - az esemény pontos és részletes leírását,
 - a sérült ellátására tett intézkedést.
- A baleset tanulságait a munkatársakkal ismertetnie kell.

Tanú az lehet, aki látta az eseményt, vagy olyan információ birtokában van, ami lényeges a baleset okának megállapításakor.

Általános munkavédelmi követelmények

A munkavállaló:

- a rábízott feladatokat a munkavédelmi előírások megtartásával köteles végezni;
- munkavégzésre alkalmas állapotban (józanul, kipihenten és egészségesen) köteles munkahelyén megjelenni;
- munkát csak a munkakörére előírt öltözetben (megfelelő ruházat és lábbeli) és egyéni védőfelszerelés alkalmazásával végezhet;
- munkáját képessége és képzettsége alapján az elvárható gondossággal és szakértelemmel köteles végezni;
- a társaival köteles együttműködni, magatartása olyan legyen, hogy sem saját, sem a mások egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse;
- a munkavégzés előtt köteles levenni a gyűrűt, nyakláncot, karórát, papucsot, magas sarkú cipőt stb. ott, ahol annak viselése a munkavégzés közben baleseti veszélyt jelent.

Általános munkavédelmi követelmények

A munkavállaló:

- minden balesetet, sérülést, rosszullétet, üzemzavart és egyéb rendkívüli eseményt haladéktalanul köteles jelenteni a közvetlen munkahelyi vezetőjének. Ha erre nem képes (sérülés, vagy egyéb ok miatt), akkor a vele együtt dolgozó társa köteles a jelentést megtenni;
- köteles a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;
- haladéktalanul el kell távolítania a munkahelyén és a közlekedési útvonalon található csúszást, botlást, beakadást okozó, valamint rádőlés, felbillenés, beesés, beütés lehetőségét hordozó anyagot, tárgyat, eszközt;
- a testi épséget, egészséget közvetlenül veszélyeztető, valamint az érdekeit védő jogszabállyal ellentétes utasítást nem köteles végrehajtani;
- a más személy biztonságát közvetlenül veszélyeztető utasítást pedig köteles megtagadni.

Általános munkavédelmi követelmények

A munka megkezdése előtt a dolgozó köteles:

- meggyőződni az általa használt, kezelt védőfelszerelések, szerszámok, gépek, berendezések biztonságos állapotáról;
- szemrevételezéssel és működés próbával ellenőrizni a védőberendezések (reteszkapcsolók, vészleállítók stb.), jelzőberendezések működőképességét;
- ellenőrizni a nyitható és fix védőburkolatok meglétét, épségét, védőképességét;
- ellenőrizni az energiaellátó egységek (tömlők, villamos kábelek, stb.) tömítettségét, szigetelésének épségét, megfelelő, biztonságos állapotát;
- rendellenesség esetén a munkahelyi vezetőjét azonnal értesíteni a tapasztalt hiányosságról.

A munkavállaló nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket, védőberendezéseket.

A dolgozót a munkavégzéstől el kell tiltani, ha:

- alkohol, kábítószer hatása alatt áll;
- saját hibájából, figyelmeztetés ellenére nem vesz részt a munkavédelmi oktatáson, és ha az oktatási anyagot nem megfelelő szinten sajátította el;
- nem vesz részt az előírt egészségügyi alkalmassági vizsgálaton;
- védőberendezés szándékos kiiktatásával végez munkát;
- a számára biztosított egyéni védőeszközt figyelmeztetés ellenére sem használja;
- a tevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismeretekkel vagy végzettséggel nem rendelkezik.

Az egyéni védőeszközök

- A 2/2002. (II. 7.) SZCSM rendelet szerint **egyéni védőeszköz** minden olyan készülék, felszerelés, berendezés, eszköz, amelynek az a rendeltetése, hogy egy személy viselje vagy használja az egészségét, valamint a biztonságát fenyegető egy vagy több kockázat elleni védekezés céljából, nevezetesen
 - *a)* az olyan több elemből vagy eszközből álló együttes, amelyet a gyártó összefüggően épített egybe abból a célból, hogy az egy személyt egy vagy több egyszerre ható kockázat ellen megvédjen,
 - *b)* az egy személy által a tevékenység végzése céljából viselt vagy használt, nem védőjellegű eszközre eltávolítható vagy eltávolíthatatlan módon erősített készülék vagy eszköz,
 - *c)* a védőeszköz cserélhető része vagy eleme, amely annak megfelelő működőképességét biztosítja és kizárólag az adott védőeszköznél használható fel,
 - *d)* a védőeszközzel együtt forgalomba hozott kapcsolórendszer, amely azt egy másik külső kiegészítő készülékhez kapcsolja, még akkor is, ha ezt a kapcsolórendszert a felhasználónak nem kell állandóan viselnie vagy használnia a kockázattal (kockázatokkal) járó expozíció teljes időtartama alatt,
- és amelyre az EK típusvizsgálat alapján a tanúsítást végző bejelentett (notifikált) szerv az EK típus tanúsítványt, vagy a gyártó az EK megfelelési nyilatkozatot kiadta.”

Az egyéni védőeszközök

- **Nem minősülnek védőeszköznek**
- *a)* a fegyveres erők és rendvédelmi szervek kötelékében szolgálatot teljesítő személyek számára kifejlesztett és gyártott védő funkciójú eszközök (pl. sisakok, pajzsok);
- *b)* támadók elleni önvédelmi célra készült eszközök (pl. aeroszolos spray, támadásleszerelő eszközök);
- *c)* magánhasználatra fejlesztett és gyártott védő funkciójú eszközök, amelyek időjárás (pl. időjárás elleni fejtvédelem, ruházat, cipő, csizma, esernyő), pára és víz (pl. mosogatókesztyű), meleg (pl. kesztyű) hatása ellen kerültek kialakításra;
- *d)* a hajók és légi járművek utasai részére kifejlesztett védelmi és mentőeszközök, amelyek nem állandó viselésre készültek;

Veszélyes munkaeszköz

Veszélyes munkaeszköznek minősülnek

- - az olyan munkaeszközök, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában **súlyos károsító hatásnak** lehet kitéve. Ez azt jelenti, hogy a veszélyes gépnek vannak olyan veszélyforrásai, amelyekkel a munkavállaló kapcsolatba kerülhet a munkavégzés során és a gyártó nem alkalmazott olyan védelmet (mert az nem volt ésszerű módon megoldható, vagy a működési elvből adódóan nem volt lehetséges), amely a veszélyforrást hatálytalanítaná vagy a kockázatot olyan mértékűre redukálná, amely már nem tekinthető súlyos károsító hatásnak. Lényeg tehát **a gyártó által alkalmazott védelem mellett megmaradó veszélyeztetésben** van, amely ellen adott esetben pl. hatásos lehet megfelelő egyéni védőeszköz használata. Egy adott gép **veszélyesnek besorolása** bizonyos mértékben szubjektív döntés, amit **a munkáltatónak felelőssége** tudatában kell megtennie, elsősorban a munkahelyi kockázatértékelés eredményei alapján;
- - a **11/2002.(XII.28.) FMM rendeletben** meghatározott munkaeszközök,
- - a **hatósági felügyelet alá tartozó** munkaeszközök (pl. felvonó, gázpalack, nyomástartó berendezés).

A munkavédelmi üzembe helyezés feltételei

- **Mik a feltételei a munkavédelmi üzembe helyezésnek?**
- A munkavédelmi üzembe helyezésnek egy **munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálaton** kell alapulnia, amelynek célja annak megállapítása, hogy a vizsgált munkaeszköz megfelel-e a rá vonatkozó biztonsági követelményeknek és a használatakor teljesülnek-e az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételei (személyi, tárgyi, szervezési, környezeti). A munkaeszközöket szem előtt tartva világosan látható, hogy a munkavédelmi szempontú előzetes **vizsgálat nem csak magára a munkaeszközre**, annak kialakítására, védőberendezéseinek meglétére és működésére kell kiterjednie, **hanem az üzemelő munkaeszközre**, gépre. Az üzemeltetés körülményeihez tartozik
 - - a telepítés, a működtetésből a munkakörnyezetet érő terhelés (zaj, sugárzás, hőmérséklet, anyagkibocsátás),
 - - az energiaellátó rendszerre csatlakozás és a leválasztás módja,
 - - a kezelőhely kialakítása és a kezelés ergonómiai megfelelősége (pl. megvilágítás, kezelési testhelyzet, jelzőelemek láthatósága), valamint a biztonságos kezeléshez szükséges feliratok, segédeszközök megléte,
 - - a karbantarthatóság (pl. megjelöltek-e a nagy tömegű géprészek emelési helyeit vagy megvannak-e az emelőfülek ezeken a géprészeken).

A munkavédelmi üzembe helyezés feltételei

- A vizsgálatnak ki kell terjednie a kezelés és a karbantartás személyi feltételeire, továbbá a gép kezelésének, kiszolgálásának módjára is. Hangsúlyt kell helyezni a munkaeszközre vonatkozó **dokumentumok** meglétének az ellenőrzésére is, úgy mint
- - a létesítést végzők **nyilatkozatainak** meglétére. Egy egyszerű felépítésű gépnél, pl. egy faipari szalagfűrészgépnél ez nem szükséges. Azonban mindig szem előtt kell tartani azt, hogy a gép veszélyesnek minősítése annak a munkáltatónak a feladata, aki azt használja: ezért az összetett, több berendezésből felépített gépeknél, gépsoroknál, melyeket a munkáltató veszélyesnek minősített, szükség lehet a tervezői, kivitelezői nyilatkozat ellenőrzésére, mivel a telepítés önálló tervezést és kivitelezést igényelhet (statikai szerkezetek, kiszolgáló emelő- és szállítógépek, aknák stb.),
- - **mérési eredmények** meglétére, amennyiben mérés szükséges a megfelelés igazolásához. Számos gépnél a működésből eredő zaj terheli a munkakörnyezetet. Bár a gyártó köteles megadni a gép saját hangnyomásszintjét, az nem elegendő a munkakörnyezeti zajterhelés megítéléséhez, hanem el kell végezni a helyszínen a zaj mérését. Szükséges lehet az elszívás megfelelőségének méréssel történő ellenőrzésére is: pl. a faipari gépek harmonizált szabványai megadják a kívánatos forgácselszívási légsebesség értékeket, amelyek teljesülését a helyszínen méréssel ellenőrizni kell. Szükség lehet egyéb mérésekre is, pl. elektrosztatikai, megvilágítási, hőmérséklet stb. mérésekre is,
- - a gyártói **megfelelőségi nyilatkozatok megfelelőségi tanúsítványok** meglétére. A 11/2002.(XII.28.) FMM rendelet előírja, hogy a helyszíni összeszerelésű gépi meghajtású daruk és a járműűrítés és -mozgatás helyszíni összeszerelésű különleges berendezései üzembe helyezésének feltétele –a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálaton túlmenően- a munkaeszköz vizsgálatán alapuló megfelelőségi tanúsítvány megléte is, amit értelemszerűen a vizsgálatnál ellenőrizni kell,
- - a **hatósági engedélyek** meglétére, ha a gép egy berendezése hatósági felügyelet alá tartozik (pl. egy nyomástartó edény),
- - a kezeléshez, karbantartáshoz szükséges **utasítások** meglétére. A gyártó köteles használati utasítást adni a géphez, ami az üzemeltetőnek szól. A kezelést, karbantartást végző személyek részére célszerűen külön kezelési, karbantartási utasítást kell készíteni a használati utasítás alapján, amelyben a személyek feladatait és felelősségüket pontosan meg kell határozni, az üzemeltetés helyének és körülményeinek figyelembe vételével. Ha az üzemeltető minőségügyi rendszert alkalmaz, ezek az utasítások a minőségügyi rendszerdokumentáció részei lehetnek.

A munkavédelmi üzembe helyezés feltételei

- A munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzését dokumentálni kell, aminek célszerű formája egy **vizsgálati jegyzőkönyv**.
- Mivel a gépek üzemeltetésének kihatásai a munkavédelem mindkét szakterületét, a munkabiztonságot és a foglalkozás-egészségügyet egyaránt érintik, a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzését a törvény 21. § (3) szakasza **munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek** nyilvánítja, ami azt jelenti, hogy
- a vizsgálatot csak ezen szaktevékenység végzésére jogosult személyek végezhetik,
- a vizsgálatban mindkét szakterület képviselőinek részt kell venniük és a vizsgálatban együtt kell működniük.

A munkavédelmi üzembe helyezés feltételei

- A munkaeszköz (gép) leállítást követő **újraindítása** (pl. nagyjavítás után), valamint **áttelepítése** esetén az üzembe helyezést ugyancsak **munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatnak** kell megelőznie. Mivel ekkor egy ismételt üzembe helyezésről van szó, a gyártói megfelelőség tanúsítás iratait ellenőrizni nem szükséges (de az iratok pontos megnevezését és azonosító jelzeteit rögzíteni kell!), egyébként ugyanazokat a vizsgálatokat kell elvégezni, mint az első üzembe helyezéskor. Nem szabad megfeledkezni a működtetéshez szükséges utasítások meglétének és tartalmának ellenőrzéséről: áttelepítés esetén az új telepítési hely miatt szükség lehet a kezelési utasítás módosítására, újraindításnál pedig a pl. karbantartási utasítás igényelhet módosítást. El kell végezni valamennyi, az első üzembe helyezésnél elvégzett mérést is.

A munkavédelmi üzembe helyezés feltételei

- A munkáltatónak gondoskodnia kell arról is, hogy a veszélyes munkaeszközt **kizárólag** annak **kezelője** használja. Itt a feladat-meghatározás, kitanítás mellett műszaki intézkedésre is szükség van, pl. kulcs, személyi kód kiadására, amelyek nélkül a berendezés működtetése nem lehetséges. A munkáltatónak a javítás, átalakítás, karbantartás elvégzésével ugyancsak meg kell bízni személy(eke)t, aki(ke)t a feladat megfelelő minőségű, biztonságos elvégzésére külön oktatásban kell részesíteni.

Időszakos biztonsági felülvizsgálat

Mit kell időszakos biztonsági felülvizsgálat alá vonni?

- A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni
- a veszélyes technológiát,
- a veszélyes munkaeszközt,
- azt a munkaeszközt, amelynek felülvizsgálatát **jogszabály** (ide tartoznak a hatósági felügyelet alá tartozó munkaeszközök, mint pl. egyes gázpalackok, nyomástartó edények, felvonó), **szabvány**, vagy a rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó **gyártói dokumentáció** előírja. Tehát figyelemmel kell lenni arra, hogy a jogszabályokon, szabványokon túlmenően a gyártó is előírhat időszakos felülvizsgálati követelményét, adott esetben meghatározva annak elvégzési módját is.
- Az üzemeltető köteles a felülvizsgálatot **öt évente** elvégezni, ha jogszabály, szabvány, vagy az üzemeltetési dokumentáció ennél gyakoribb felülvizsgálati időszakot nem ír elő (pl. a hatósági felügyelet alá tartozó gázpalackoknál –a töltettől függően- a vizsgálatot 2-10 évente kell elvégezni).

Időszakos biztonsági felülvizsgálat

Ki végezheti el az időszakos biztonsági felülvizsgálatot?

- Az időszakos biztonsági felülvizsgálat elvégzése **munkabiztonsági szaktevékenységnek** minősül.
- Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot – kivéve a veszélyes technológiát -
 - szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy,
 - vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy,
 - illetve erre akkreditált intézmény végezheti.

A kockázatértékelés

Mi a kockázat?

- A kockázat a veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának **együttes hatása**. Pl. ha a munkavállaló fűrészlap-burkolat nélküli körfűrészgéppel dolgozik, az ujsérülés valószínűsége igen nagy.

2. Mi a kockázatértékelés tartalma?

- A veszélyek elkerülése (csökkentése) érdekében a munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető **kockázatokat**, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan **megelőző intézkedéseket** szükséges hoznia, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe.

A kockázatértékelés

- A kockázatértékelés legfontosabb **tartalmi elemei** a következők:
 1. A veszélyek azonosítása.
 2. A veszélyeztetettek azonosítása.
 3. A kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése.
 4. A teendők meghatározása és a szükséges intézkedések megtétele.
 5. Az eredményesség ellenőrzése és az értékelés rendszeres felülvizsgálata.A fentieket kiegészítő és végigkísérő feladat.
- 6. A kockázatértékelés és a teendők, valamint a felülvizsgálat írásba foglalása.

A kockázatértékelés

- A kockázatértékelés magában foglalja a folyamat és az eredmények megfelelő **dokumentálását** is. A dokumentációnak legalább a következőket kell tartalmaznia:
 - a kockázatértékelés időpontja, helye és tárgya, az értékelést végzők azonosító adatai,
 - a veszélyek azonosítása
 - a veszélyeztetettek azonosítása, az érintettek száma,
 - a kockázatot súlyosbító tényezők,
 - a kockázatok minőségi illetve mennyiségi értékelése,
 - a szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése,
 - a tervezett felülvizsgálat időpontja,
 - az előző kockázatértékelés időpontja.

A kockázatértékelés

Mikor kell kockázatértékelést végezni?

- A munkáltató a kockázatértékelést és a megelőző intézkedéseket
 - - első alkalommal az I. veszélyességi osztályba tartozó munkáltatóknál a tevékenység megkezdésétől számított hat hónapon belül, egyébként egy éven belül,
 - azt követően indokolt esetben köteles elvégezni,
 - továbbá évente köteles felülvizsgálni.
- Indokolt esetnek kell tekinteni különösen a kockázatok lényeges megváltozását, illetve új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását.
- **Soron kívül kell elvégezni**, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe, a kivizsgálás megállapításai alapján.

A kockázatértékelés

A **megelőző intézkedések** lényege a következő:

a) a veszélyek elkerülése;

Olyan műszaki, technológiai és szervezési megoldásokat kell alkalmazni, amelyek nem okoznak veszélyt.

b) a nem elkerülhető veszélyek értékelése;

A kockázatértékelés elvégzésének kötelezettségét határozza meg.

c) a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;

A veszélyeket ott kell megszüntetni, ahol keletkeznek.

d) az emberi tényező figyelembevétele a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú vagy kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására;

Pl. képernyős munkahelyek ergonómiai követelményeknek megfelelő kialakítása, képernyős munkavégzés esetén a pihenőidő, és rövidített munkaidő biztosítása.

A kockázatértékelés

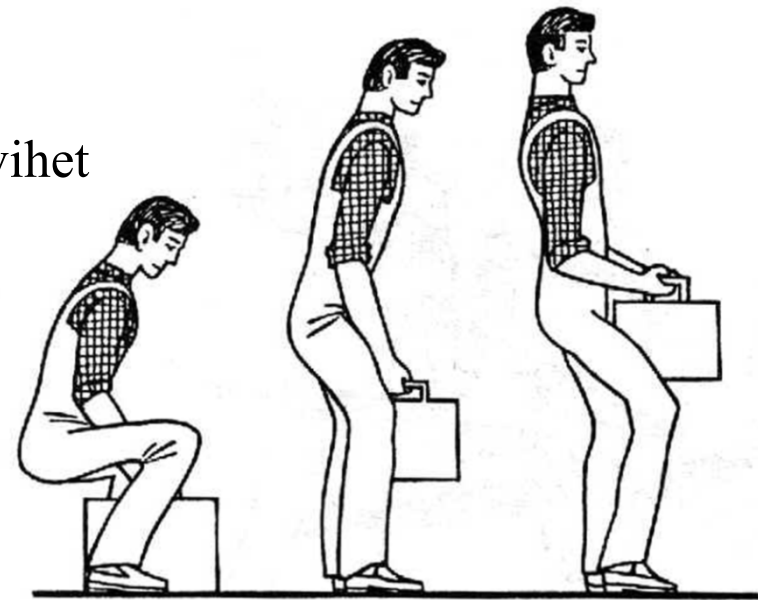
- *e) a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;*
- A munkavállalók védelme, a termelés gazdaságosságának és színvonalának javítása érdekében szükséges és elvárható a korszerűbb technológiai folyamatok, műszaki megoldások alkalmazása.
- *f) a veszélyes helyettesítése veszélytelennel vagy kevésbé veszéllyessel;*
- Pl. maró tulajdonságú tisztítószer helyett olyan anyag alkalmazása, amely nem rendelkezik e tulajdonsággal, ha ez nem megoldható, olyan szer kiválasztása, amely az eredetileg használt anyaghoz képest kevésbé maró hatású.
- *g) egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;*
- A vállalkozás – tevékenységi jellegén alapuló, azok kockázatait figyelembevevő - munkahelyi egészségi és biztonsági fejlesztésének irányát és időbeni lefolyását meghatározó, a kockázatértékelés megállapításaira épülő, a kereskedelmi és termékfejlesztési követelményekkel összhangban lévő terv.
- *h) a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;*
- A műszaki megelőzési intézkedések elsődleges alkalmazásának kötelezősége az egyéni védőeszközökkel szemben. Pl. állványzaton a meghatározott szerkezetű korlát kiépítése és használata, a zuhanásgátló egyéni védőeszköz kizárólagos alkalmazásával szembe.
- *i) a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása*
- A megfelelő, időben kiadott utasítások, tájékoztatások, információk átadása, amelyekkel biztosítható ez egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés

Anyagmozgatás alapvető szabályai

Emelőgép, teherfelvonó kezelését, vezetését csak szakvizsgázott, bizonyítvánnyal rendelkező, a munkáltató által írásban megbízott személyek végezhetnek.

Anyagmozgatás alapvető szabályai:

- Anyagot mozgatni csak az anyag tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel szabad.
- A súly- és mérethatárok megtartásával:
 - felnőtt nő max. 20 kg,
 - felnőtt férfi max. 50 kg tömegű terhet vihet
 - max. 50 m távolságra.
- A terhet csak egyenes háttal, hajlított térddel és lassan szabad felemelni.

Speciális munkavédelmi rendelkezések

- Munkavégzés vagy egyéb célból székre, fotelre, asztalra felállni tilos!
- Sérült, törött, csorba üveg edényt használni szigorúan tilos!
- Öngyújtót használni tilos a hegesztő-, a forrasztóláng, a Bunsen égő vagy a gáztűzhely lángjának meggyújtásához!
- Hegesztői munkát csak szakvizsgázott, érvényes tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvánnyal rendelkező személyek végezhetnek.
- Csúszásveszély kiküszöbölése végett a kiömlött, kifröccsent folyadékot, vegyi anyagot, stb. a tűz- és környezetvédelmi szabályok betartásával kell megszüntetni.
- Csúszásveszély kiküszöbölése végett a padlózat felmosását úgy kell elvégezni, hogy mindig maradjon száraz felület a biztonságos közlekedésre, és kihelyezett táblával erre fel kell hívni a figyelmet.

Speciális munkavédelmi rendelkezések

- A gépek, berendezések, műszerek lezárt szerelvényeit TILOS felbontani, meglazítani, kapcsolófedeleket levenni, a berendezésekbe benyúlni, villamos vezetéket ki- vagy bekötni, biztosítókat cserélni. Azt csak villanszerelő szakember végezheti.
- A kéziszerszámok műszaki és biztonsági állapotának rendszeres napi ellenőrzése a dolgozó feladata.
- Hibás kéziszerszámot kiadni és vele munkát végezni tilos!
- A hibás kéziszerszámot megjelölve, elkülönítve kell tárolni, és cseréjéről, selejtezéséről a szervezeti egység köteles gondoskodni.
- A kül- és beltéri közlekedési utakat eltorlaszolni, azon anyagot, eszközt tárolni még ideiglenesen is tilos!

Speciális munkavédelmi rendelkezések

- A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat mindig szabadon kell tartani, eltorlaszolni még ideiglenesen is tilos!
- A gyalogosok a kiépített járdán, ennek hiányában gépjárműforgalom esetén az út menetirány szerinti bal oldalán, lehúzódva kötelesek közlekedni.
- Fiatalkorúak, terhes, nemrégén szült, anyatejet adó nők, szoptató anyák és idősedők csak olyan munkakörben foglalkoztathatók, amely rájuk és utódaikra nézve veszélyt nem jelentenek.
- A nők a szükséges korlátozó intézkedés meghozatala érdekében terhességükről mielőbb értesítsék a munkahelyi vezetőjüket.
- Az Egyetem területén csak a kijelölt helyeken szabad dohányozni!
- A veszélyes hulladékokat elkülönítve kell gyűjteni az erre rendszeresített és megfelelően feliratozott gyűjtő edényzetben.

Munkavégzés közben előforduló veszélyek

- **Áramütés veszélye** – Tilos olyan elektromos berendezést üzemeltetni (elektromos kábel, elosztó stb.), melynek szigetelő burkolata, háza sérült, repedt vagy égett. Ha ilyen meghibásodást észlel, közvetlen felettesének azonnal jelentse.
- **Gyalogos közlekedés veszélyei** – A botlás, csúszás okozta balesetek elkerülése érdekében csak megfelelő állapotú lábbelit szabad hordani. Lépcsőn fokozott figyelemmel kell közlekedni.
- **Gépek mozgó alkatrészei által okozott sérülések** – Ha munkavégzés közben sérült vagy nyitott gépburkolatot talál, haladéktalanul jelezze a munkahelyi vezetőjének és semmiképpen ne nyúljon a gépbe hibaelhárítás vagy egyéb célból!
- **Gépi anyagmozgatás** – a forgalmas csomópontok, keresztezések közelében fokozott figyelemmel közlekedjen, vegye figyelembe a felfestett jelzéseket és mindig nézzen alaposan körül!
- **Veszélyes anyagok** – csak megfelelően képzett személy használhatja ezeket, a szükséges védőeszközök viselése mellett.

Éles, szűrő, vágó eszközök biztonságos használata

- Csak kifogástalan állapotú munkaeszkővel dolgozzon!
- Csorbult, laza nyelű, repedt szerszámot ne használjon!
- A kitolható, kinyitható pengéjű kések használata csak akkor biztonságos, ha a penge stabil, és a használat közben nem mozdul el.
- Amikor nem használja a vágó-szűrő munkaeszkőt, tegye a kijelölt helyére.
- Ne közlekedjen nyitott vágószerszámmal! Ha mégis vinnie kell magával, húzza vissza vagy csukja be a pengét.
- Ne akarjon olyan anyagot vágni a késsel, amire az nem alkalmas, pl. fémtartalmú anyagot! Ilyenkor vágásos sérülés keletkezhet, mert a penge megcsúszhat a kemény felületen. Ennek elkerülésére az erre szolgáló szerszámokat kell igénybe venni.

Éles, szűrő, vágó eszközök biztonságos használata

- **A vágás, szűrés, lyukasztás megkezdése előtt:**
 - a munkadarabot fektesse le egy megfelelő alátámasztást nyújtó munkafelületre;
 - ezután támassza meg az elbillenés, elfordulás, elcsúszás ellen;
 - ez a munkadarab kézzel való leszorításával is történhet.
- Átlyukasztás, átfúrás során soha ne tartsa kezében a munkadarabot!
- A vágási műveletet úgy végezze, hogy a megtámasztási pont mögött kezdje a vágást.
- A vágás erővonala olyan legyen, hogy a vágószerszám a vágást végző dolgozó testfelületétől (támasztó-leszorító kéztől) távolodó irányba mozduljon el.

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok

Veszélyes anyag: veszélyesként osztályozott anyag.

Veszélyes keverék: egy vagy több veszélyes anyagot tartalmazó keverék vagy oldat, amely az osztályozás során veszélyes besorolást kap.

Biztonsági adatlap: a veszélyes anyag, illetve a veszélyes keverék azonosítására, veszélyességére, a kezelésére, tárolására, szállítására, a hulladékkezelésre, valamint az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeire vonatkozó dokumentum.

Veszélyesnek minősül, amely a következő csoportok bármelyikébe besorolható:

a) robbanásveszélyes	i) fertőző
b) égést elősegítő, oxidáló	j) rákkeltő (karcinogén)
c) gyúlékony	k) mutagén (genetikai károsodás)
d) sugárzó	l) teratogén (magzati fejlődési rendellenesség)
e) mérgező	m) utódkárosítók
f) maró	n) egyéb egészségkárosító anyag.
g) ingerlő, irritáló	
h) túlérzékenységet okozó (szenzibilizáló)	

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok

- Vegyi anyagot csak jól zárható, párologást kiküszöbölő edényben szabad tárolni.
- Az anyagok kémiai tulajdonságainak figyelembevételével egymástól elkülönítve, zártan szabad tárolni!
- Egymással vegyi reakcióra képes anyagokat egymás közelébe elhelyezni szigorúan tilos!
- Emberi táplálkozásra szolgáló edényben vegyi anyagot, mintákat tárolni tilos!
- Vegyi anyag tárolására szolgáló edényben ételt, italt, gyógyszert tárolni szigorúan tilos!
- Azon helyiségekben, ahol kémiai anyagokkal végzett tevékenységet folytatnak, valamint ezen anyagok tároló helyiségeiben élelmiszert fogyasztani és tárolni tilos!
- Veszélyes anyagok használatát követően kezet kell mosni.

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok

- A veszélyes anyagok használata során az előírt egyéni védőeszközök használata kötelező.
- A vegyi anyagok kiszerezését, áttöltését csak az e feladatra kioktatott dolgozó végezheti.
- A magyar nyelvű biztonsági adatlapokat a felhasználás helyén, minden dolgozó számára hozzáférhetően kell tárolni.
- A veszélyes anyagok beszerzéséről, felhasználásáról, a mindenkori készletről anyagonként naprakész nyilvántartást kell vezetni.

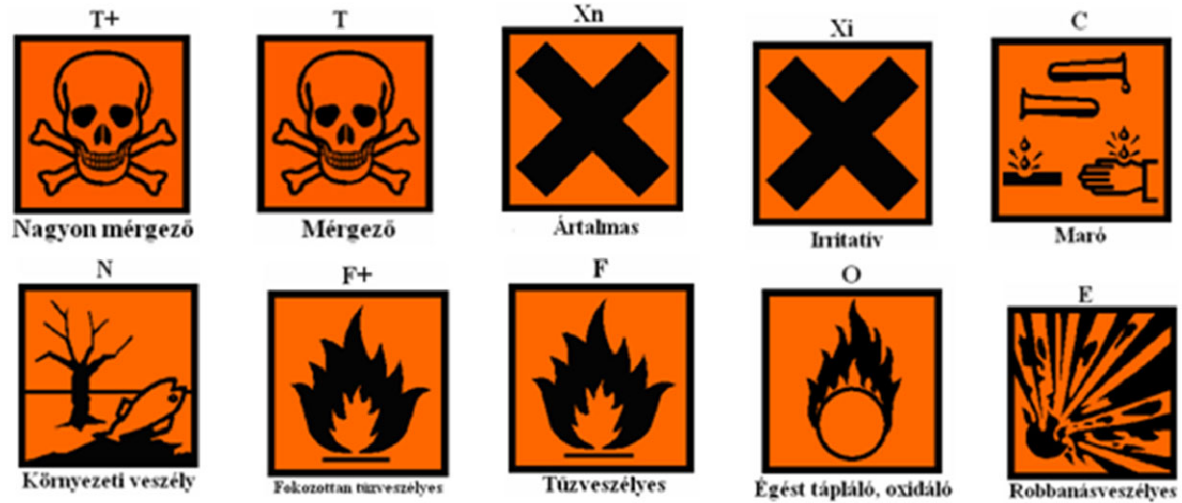

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok

- **Veszélyes anyagokat tartalmazó edényzeteken fel kell tüntetni:**
 - a benne lévő anyag/keverék megnevezését,
 - veszély szimbólumát,
 - figyelemfelhívó mondatokat:
 - anyagok esetében H és P mondatokat,
 - készítmények esetében R és S mondatokat vagy H és P mondatokat.
- Az elkészített **hígításokat tartalmazó edényzeteken** jelölni kell az anyag nevét, töménységét és az oldatkészítés idejét.
- **Veszélyszimbólumok:**
 - anyagok esetében az ÚJ veszély szimbólumokat,
 - keverékek esetében a „rég” narancssárga színűt lehet még alkalmazni.(lásd a következő dia)

Veszély szimbólumok

ÚJ Veszély szimbólumok

Egyéni védőeszköz juttatás

- Egyéni védőeszköz minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat, az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse.
- Személyes használatra szolgál, kihordási ideje nincs, pénzbeli megváltásuk nem lehetséges.
- Elhasználódása, illetve védelmi képességének csökkenése esetén haladéktalanul ki kell cserélni.
- A munkáltató a munka megkezdése előtt köteles egyéni védőeszközt biztosítani munkavállalóinak.
- A munkavállaló köteles ártalom vagy veszély esetén az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, alkalmas állapotát ellenőrizni, és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni.

Egyéni védőeszköz juttatás

- Az egyéni védőeszköz védelmi képességének csökkenése, megszűnése esetén a munkavállaló köteles kezdeményezni annak cseréjét.
- A védőeszköz használatáról a munkavállaló nem mondhat le.
- A kiadott egyéni védőeszközt a munkavállaló a munkahelyéről nem viheti el, kivéve, ha engedélyezték annak elvitelét pl. változó a munkavégzés helye, egyetem területén kívüli hivatalos munkavégzés.
- Az egyéni védőeszközt átadás-átvételi nyomtatványon kell kiadni.
- A veszélyes anyaggal szennyeződött védőfelszereléseket szelektív módon kell gyűjteni az arra kijelölt veszélyes hulladékgyűjtő helyen.
- Védelmi lehetőségek:

- Kézvédelem
- Lábvédelem
- Fejvédelem
- Hallásvédelem
- Szem- és arcvédelem
- Légzésvédelem
- Bőrvédelem
- Testvédelem

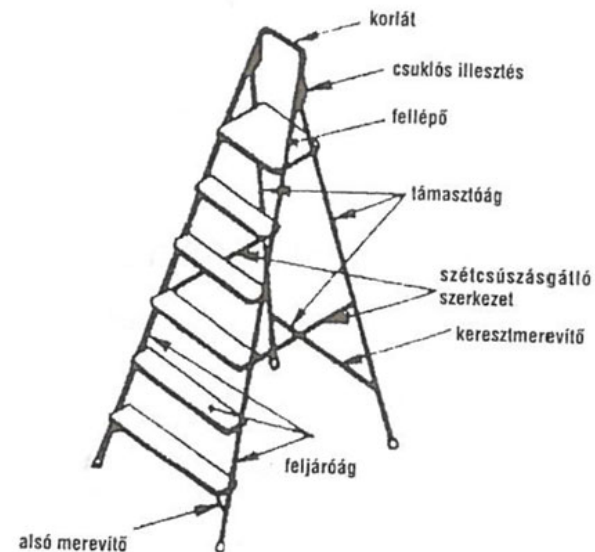
Rendelkező táblák

Az egyéni védőeszközök kötelező használatára az alábbi rendelkező táblák hívják fel a figyelmet.

Létrák biztonságos használata

- Csak szilárd és megfelelően karbantartott, tiszta, kifogástalan állapotú létrát szabad használni.
- Sérült létrákkal dolgozni TILOS! Meghibásodott létrákról az illetékes vezetőt tájékoztatni kell. Azok használatát meg kell tiltani.
- A létrákat céljuknak megfelelően, rendeltetésszerűen kell alkalmazni.
- Úgy kell felállítani, hogy
 - szilárd alapon biztonságosan álló helyzetben maradjanak,
 - stabilak, elcsúszás és kilengés ellen biztosítva legyenek.
- A kapaszkodást és a biztonságos állást mindenkor biztosítani kell.
- A létráról TILOS oldalra kihajolni, a létrát kell arrébb helyezni.

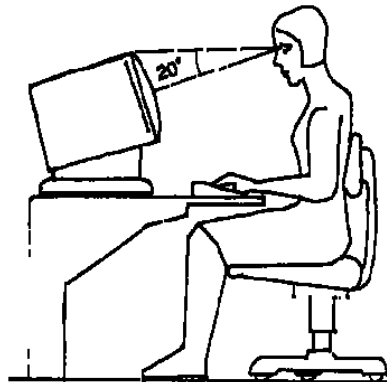
Létrák biztonságos használata

- A kétágú létra szétcsúszás-gátlójának megfelelő helyzetben kell lennie, akkor szabad a létrát használni, ha szétnyílás és összecukódás ellen biztosított.
- Mindkét lábnak azonos létrafokon kell lennie.
- TILOS kétágú létrán lovagló helyzetben dolgozni!
- A közlekedési úton felállított létrát ütközés ellen biztosítani kell: elkerítéssel vagy biztosító személlyel.
- Szédülés vagy ijedtség esetén a legközelebbi létrafokhoz kell nyomni a fejet és lassan le kell jönni a létráról. Szükség esetén segítségért kell kiáltani.
- Időszakos ellenőrző felülvizsgálat: évente legalább egyszer, melyről a szervezeti egység vezetője gondoskodik.

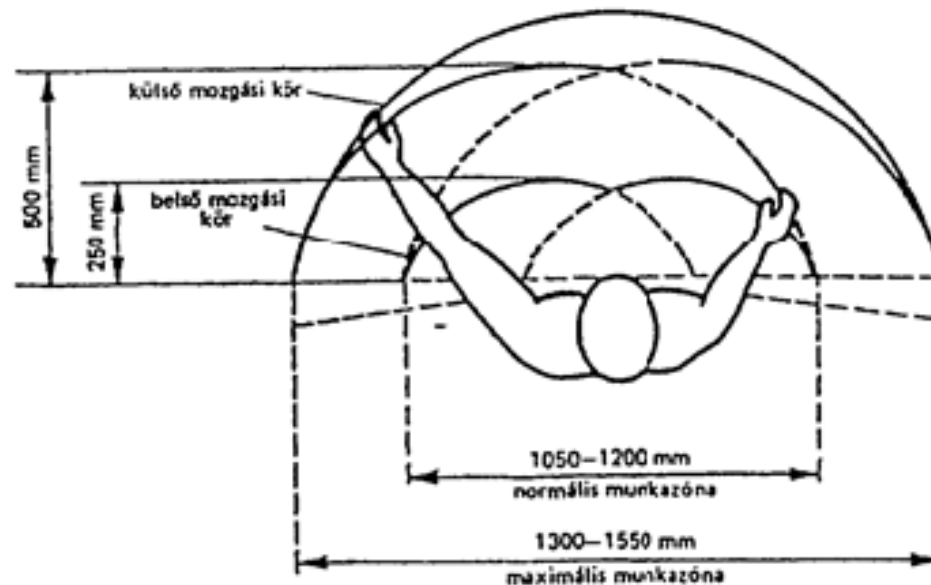
Képernyős munkahely

- A képernyős munkakör olyan munkakör, amely a munkavállaló napi munkaidejéből legalább négy órában képernyős munkahelyen képernyős eszköz használatát igényli, ideértve a képernyő figyelésével végzett munkát is.
- A képernyő előtti tényleges munkavégzés összes ideje a napi hat órát ne haladja meg.
- A képernyőt nem szabad ablakkal, ajtóval, lámpával szemben, vagy annak háttal elhelyezni.
- A képernyő szemtől való távolsága 45-55 cm közötti.
- A képernyőfigyelés akkor a legkevésbé fárasztó, ha a képernyő 20°-ban hátradöntött és a képernyőt néző személy tekintetére merőleges:

Képernyős munkahely

- A billentyűzet legyen dönthető. A kezelő kezének, csuklójának megtámasztásához a csukló alátámasztási helyére alátétet ajánlatos tenni.
- Helyes asztalmagasság az asztallapon fekvő billentyűzettel: 72 cm, asztallap alá szerelt billentyűtartó fiókkal: 75-80 cm.
- Az asztallap alatt a lábak mozgásához szabad teret kell biztosítani.
- A maximális munkazónát a két kinyújtott kar által leírt, egymást metsző félkörök határolják, ami férfiak esetében 155 cm, nőknél pedig 130 cm átmérőjű félkörív-tartomány.

Képernyős munkahely

- A munkaszék legyen stabil, magassága legyen könnyen állítható, támlája legyen magasságában állítható és dönthető.
- Igény esetén állítható magasságú és dőlésszögű lábtámaszt vagy saroktámaszt kell biztosítani.
- A munkahelyet úgy kell megtervezni és méretezni, hogy a használónak legyen elegendő tere testhelyzete és mozgásai változtatásához.
- A személyes zóna 80-120 cm. Ez az a kör, amin belül a számítógép, annak tartozékai és az összes személyes holmi elhelyezendő.
- A területigény köralakban munkaasztallal együtt kb. 3,6 m².
- Két asztal között legalább 70 cm-es közlekedő út legyen.
- A szék hátragurításához biztosítsunk kb. 120 cm helyet.

